

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 10 grudnia 2025 r.

Poz. 5221

UCHWAŁA NR 20/148/2025 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BIAŁYMSTOKU

z dnia 3 grudnia 2025 r.

Kolegium Izby w składzie:

Przewodniczący: Dariusz Renczyński

Członkowie: Beata Chmielewska

Izabela Chrulska

Ewa Czołpińska

Paweł Gałko

Katarzyna Gawrońska

Agnieszka Gerasimiuk

Ewa Lotko

Małgorzata Rutkowska

Marlena Stachurska-Janczyło

Maria Wasilewska

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), po rozpatrzeniu w postępowaniu nadzorczym uchwały Nr XV/99/25 Rady Gminy Narew z dnia 30 października 2025 r. w sprawie określenia zasad, trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych osobom fizycznym na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Narew

postanawia:

- 1) **uznać, że przedmiotowa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.) poprzez zawarcie w załączniku „Zasady, tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych dla osób fizycznych na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Narew” w § 3 ust. 2 oraz w § 12 ust. 2 sformułowania „między innymi”, jak również poprzez określenie w § 14 sposobu kontroli realizacji zadań – i w związku z tym stwierdzić nieważność uchwały w części, tj.:**
 - **zakresie sformułowania „między innymi” zawartego w § 3 ust. 2 oraz § 12 ust. 3 załącznika do uchwały,**
 - **w zakresie sformułowania „oraz sposób kontroli realizacji zadań” zawartego w nazwie Rozdziału 4. oraz postanowień § 14 załącznika do uchwały;**

- 2) **uznać, że przedmiotowa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem 403 ust. 5 w zw. z art. 220 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) poprzez określenie w załączniku „Zasady, tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych dla osób fizycznych na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Narew” w § 3 ust. 2 pkt 12 i 13 obowiązku złożenia „oświadczenia o złożeniu deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałej i użytkowanej całorocznie” oraz „oświadczenia o ilości zamieszkałych osób w budynku mieszkalnym” – i w związku z tym stwierdzić nieważność uchwały w części, tj.:**
- **w zakresie postanowień § 3 ust. 2 pkt 12 i 13 załącznika do uchwały.**

UZASADNIENIE

W dniu 3 listopada 2025 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku wpłynęła uchwała Nr XV/99/25 Rady Gminy Narew z dnia 30 października 2025 r. w sprawie określenia zasad, trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych osobom fizycznym na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Narew. Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), tut. Izba Obrachunkowa wszczęła postępowanie nadzorcze dotyczące wskazanej uchwały, zawiadamiając Radę Gminy Narew pismem Nr RIO.II.0004-29/25 z dnia 25 listopada 2025 r. o terminie posiedzenia Kolegium Izby wyznaczonym na dzień 3 grudnia 2025 r. W piśmie wskazano niektóre regulacje uchwały budzące wątpliwości w świetle obowiązujących przepisów prawa, w tym stanowiących podstawę podjęcia uchwały.

Na posiedzeniu w dniu 3 grudnia 2025 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku stwierdziło, co następuje.

Badana uchwała w części została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Nadzorowaną uchwałą Rada Gminy Narew, mając na uwadze art. 400a ust. 1 pkt 2 i 5 oraz art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.), postanowiła o uregulowaniu kwestii udzielania ze środków budżetu Gminy dotacji celowych osobom fizycznym na dofinansowanie budowy przydomowych czyszczalni ścieków. Zasady, tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych zostały określone w załączniku do uchwały (dalej: „Załącznik”).

W podstawie prawnej badanej uchwały Rada Gminy powołała też art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) ustanawiający ogólne upoważnienie do określenia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w drodze uchwały trybu postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania. Kolegium Izby podnosi, że delegacja ustawowa do podjęcia nadzorowanego aktu prawa miejscowego nie jest zawarta w art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, lecz wynika bezpośrednio z przepisów art. 403 ust. 5 i 5a Prawa ochrony środowiska. Art. 403 ust. 5 tej ustawy stanowi bowiem, że rada gminy w drodze uchwały określa zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące: kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania; tryb weryfikacji spełnienia tych kryteriów; tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania, zaś ust. 5a przyznaje radzie fakultatywne uprawnienie do określenia także: kategorii podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji celowej; dodatkowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej; trybu weryfikacji spełnienia ustanowionych kryteriów lub warunków. Podkreślenia wymaga, że wskazane przepisy kompetencyjne Prawa ochrony środowiska nie zawierają upoważnienia do regulowania w akcie prawa miejscowego sposobu kontroli wykonywania zadania. W przypadku dotacji z zakresu ochrony środowiska udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego tego typu postanowienia mogą znaleźć się w umowie o udzielenie dotacji, nie zaś w uchwale w sprawie zasad, trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych. Z tego względu przywołanie w nazwie Rozdziału 4. „sposobu kontroli realizacji zadań” oraz regulacja § 14 Załącznika nie znajdują oparcia w delegacyjnych przepisach ustawowych.

W Załączniku nadzorowanej uchwały w § 3 ust. 2 Rada Gminy wskazała, że „Wniosek o udzielenie dotacji zawiera między innymi” elementy wyspecyfikowane w punktach od 1 do 13, natomiast w § 12 ust. 3 określiła, że: „Zawiadomienie o zakończeniu zadania zawiera między innymi” elementy wymienione w punktach od 1 do 7. Powyższe sformowania prowadzą do niezgodności z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Jak już bowiem organ nadzoru podnosił, określenie zasad i trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji oraz sposobu ich rozliczenia przynależą do rady gminy. Natomiast sformułowanie „między innymi” oznacza w analizowanej sprawie, że katalog warunków wpływających na rozpatrzenie wniosku o udzielenie dotacji, jak również na zawiadomienie o zakończeniu zadania pozostaje otwarty, a więc w praktyce może być modyfikowany. W efekcie może to skutkować tym, że organ wykonawczy przy rozpatrywaniu wniosku czy zawiadomienia będzie brał pod uwagę kryteria inne (dodatkowe) niż określone przez organ stanowiący w akcie prawa miejscowego. Z tego względu użyte w wymienionych jednostkach redakcyjnych sformułowanie „między innymi” winno być wyeliminowane.

Kolegium Izby stwierdza też, że z naruszeniem prawa Rada Gminy w § 3 ust. 2 pkt 12 i 13 Załącznika postanowiła, że do wniosku o udzielenie dotacji należy dołączyć „oświadczenie o złożeniu deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałej i użytkowanej całorocznie” oraz „oświadczenie o ilości zamieszkałych osób w budynku mieszkalnym”. W ocenie Kolegium Izby wymóg dołączenia do wniosku przytoczonych oświadczeń prowadzi do naruszenia art. 220 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691), zgodnie z którym organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli m.in.: znane są one organowi z urzędu; możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie: posiadanych przez niego ewidencji, rejestrów lub innych danych. Gmina Narew gromadzi dane mające być objęte oświadczeniami w ramach funkcjonującego gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, zatem obowiązek ich przedkładania na potrzeby udzielania dotacji z zakresu ochrony środowiska został ustanowiony z naruszeniem przywołanego art. 220 Kodeksu postępowania administracyjnego. Nie ma on również oparcia w delegacji do podjęcia badanej uchwały, określonej w art. 403 ust. 5 i 5a Prawa ochrony środowiska.

W ocenie Kolegium Izby stwierdzone naruszenia prawa mają charakter istotny. Za istotne naruszenie prawa uznawane jest w orzecznictwie sądów administracyjnych uchybienie prowadzące do takich skutków, które nie mogą zostać zaakceptowane w demokratycznym państwie prawnym, które wpływają na treść uchwały lub zarządzenia (np. wyrok NSA z 11.02.1998 r., II SA/Wr 1459/97, LEX nr 33805; wyrok WSA we Wrocławiu z 13.04.2012 r., IV SA/Wr 625/11, LEX nr 1273175). Jak wskazał WSA w Olsztynie w wyroku z 16.06.2016 r. (I SA/Ol 243/16, LEX nr 2082717), „takim uchybieniem jest m.in. naruszenie przepisów prawa wyznaczających kompetencje do wydania aktu lub podstawę prawną, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał, jeżeli na skutek tego naruszenia zapadła uchwała innej treści, niż gdyby naruszenie nie nastąpiło (por. M. Stahl, Z. Kmiecik, Akty nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego w świetle orzecznictwa NSA i poglądów doktryny. Samorząd terytorialny 2001, z. 1-2)”. Zgodnie z dyspozycją art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), stwierdzenie przez organ nadzoru, iż akt stanowiący przedmiot postępowania nadzorczego narusza prawo w sposób istotny, winno skutkować orzeczeniem jego nieważności w całości albo w części.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Kolegium Izby postanowiło, jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, którą można wnieść (za pośrednictwem RIO w Białymstoku, ul. Branickiego 13) w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia.

Przewodniczący Kolegium
Dariusz Renczyński